

Ляптев І. М.,

*аспірант кафедри психології, філософії та суспільних наук
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ У ПРАЦІВНИКІВ ОХОРОННИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК ПРОФЕСІЙНА ДЕФОРМАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

Професійне вигорання у працівників охоронних організацій є складним і багатомірним феноменом, який має значний вплив на ефективність виконання службових обов'язків, емоційний стан і загальне функціонування особистості. З огляду на специфіку професійної діяльності в цій сфері працівники охоронних організацій постійно перебувають у ситуаціях високого психологічного напруження, які пов'язані із забезпеченням безпеки, вирішення конфліктів та управління критичними ситуаціями. Такий характер діяльності часто супроводжується хронічним стресом, що створює передумови для розвитку професійної бадьорості як однієї з форм професійної деформації особистості.

Особливості вигорання в цій професійній групі обумовлені взаємодією психологічних, соціальних і організаційних факторів. Високі вимоги до емоційної стабільності, самоконтролю та адаптації у поєднанні з недостатньою соціальною підтримкою, суворими ієрархічними структурами та обмеженими можливостями для самореалізації можуть сприяти розвитку вигорання. незалежно від того, професійне активізація у працівників охоронних організацій часто проявляється у вигляді деперсоналізації, зниження емпатії та формування механізмів психологічного захисту, що може призвести до посилення міжособистісної дистанції, емоційної ізоляції та конфліктів.

Вивчення професійного вигорання в контексті охоронної діяльності важливе не лише для розуміння механізмів його виникнення, але й для розробки ефективних заходів профілактики та подолання. Рання виявлення симптомів бадьорості, зміцнення психологічної стійкості працівників, створення сприятливих умов праці та впровадження програм, що підтримують статистичні пріоритетні напрямки у забезпеченні психологічного благополуччя фахівців у цій сфері.

Професійне вигорання та деформація особистості є особливо актуальними у сфері охоронної діяльності, що характеризується високими вимогами до емоційної стійкості, фізичної витривалості та соціальної адаптивності. Умови роботи охоронців передбачають постійний контакт із виявлено загрозливими ситуаціями, необхідні для швидкого

прийняття рішень у критичних ситуаціях та виконання рутинних завдань, які можуть мати монотонний характер. такі професійні особливості створюють сприятливий ґрунтування для розвитку як емоційного горіння, так і професійної деформації особистості, що відбувається у сфері цих специфічних проявів [1].

Професійна деформація та емоційна бадборість у працівників охоронних організацій є багатофакторними явищами, які впливають на перетині особистісних, соціальних та організаційних чинників. Розуміння цих процесів має не тільки теоретичне, але й практичне значення, що не дозволяє розробляти ефективні стратегії профілактики, які сприяють збереженню психологічного благополуччя охоронців і підвищують ефективність їхньої професійної діяльності.

Прояви когнітивної деформації, такі як вузьке мислення та перфекціонізм, є характерними для працівників охоронних організацій, які протягом тривалого часу забезпечують однакові завдання, зосереджені на чітких інструкціях і алгоритмах. Постійне виконання рутинних обов'язків без можливості творчої чи інноваційної діяльності звужує когнітивні можливості працівника, знижує здатність до адаптації в нових умовах та обмежує його особистісний розвиток. Для охоронців це можна позначити нездатність до нестандартного мислення у випадках, які виходять за межі звичних сценаріїв.

Ідентифікація з професією є ще одним ключовим елементом професійної деформації, який має виражений характер у сфері охоронної діяльності. Сильна залежність самовизначення особистості від професійної ролі може призвести до ігнорування особистих потреб і зневажання соціальних чи сімейних обов'язків. У результаті, для охоронців така ідентифікація може стати джерелом особистісних конфліктів і професійної незадоволеності.

Обмежений погляд на ринкову конкуренцію також характерний для працівників охоронних організацій. Дослідження когнітивних спотворень показують, що професійна деформація може знизити здатність до критичного аналізу стратегій конкурентів. У випадку охоронних організацій це може перешкодити розробці нових підходів для забезпечення безпеки чи покращення якості послуг.

Відсутність співробітництва між підрозділами компанії часто виникає через розвиток у охоронців високого рівня ідентифікації з професією. Така ідентифікація може обмежувати здатність до ефективної командної роботи, потім працівники починають сприймати колеги з інших підрозділів як менш важливих або нездатних розуміти специфіку їхньої діяльності.

Баланс між роботою та особистим життям є ще одним аспектом профілактики деформації. Для охоронців це означає забезпечення можливостей відпочинку та соціальної інтеграції поза роботою, що сприяє збереженню емоційного ресурсу та запобігає вигоранню.

Таким чином, вплив професійної деформації охоронців на ефективність їх роботи та бізнес-процеси є багатограним і вимагає комплексного підходу до профілактики. Використання науково обґрунтованих методів дозволяє не лише зберегти психологічне благополуччя працівників, але й підвищити загальну ефективність охоронної організації.

Список використаних джерел:

1. Garcia T. T. Garcia P. C. Molon M. E., et al. Prevalence of burnout in pediatric intensivists: an observational comparison with general pediatricians. *Pediatr. Crit. Care Med.* 2014; 15 (8): e347–353.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-621-1-82>

Макаров О. М.,

аспірант за спеціальністю 053 «Психологія»

Навчально-наукового гуманітарного інституту

Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського

м. Київ, Україна

ОСОБЛИВІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ З ПОСТТРАВМАТИЧНИМ СТРЕСОВИМ РОЗЛАДОМ

Сучасний етап розвитку українського суспільства, зумовлений тривалими бойовими діями, актуалізує проблему комплексної реабілітації військовослужбовців, які отримали поранення внаслідок війни. Поряд із фізичними ушкодженнями значна частина цієї категорії осіб зазнає глибоких психоемоційних змін, що проявляються у вигляді посттравматичного стресового розладу, депресивних станів, підвищеної тривожності та порушень соціального функціонування. Психологічні наслідки бойових травм мають системний характер і охоплюють когнітивну, емоційну, поведінкову та соціальну сфери, супроводжуються зміною базових уявлень про безпеку, довіру та контроль, що суттєво ускладнює процес адаптації до цивільного життя. Особливої складності набувають випадки поєднання психологічних розладів із фізичними обмеженнями або змінами зовнішності, що впливають на самооцінку та рівень соціальної інтеграції.

У цьому контексті соціально-психологічна реабілітація виступає не лише як допоміжний елемент медичного лікування, а як самостійний